

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р **Стилиян Стоянов**,

член на научно жури за защита на дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ от **Мария Димитрова**

Анастасова

в област на висшето образование 2. Хуманитарни науки,
професионално направление 2.1. Филология - Литература на народите на
Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия (Американска литература)
Тема: *Съспенсът в два романа на Стивън Кинг и техните филмови
адаптации*

Мария Димитрова Анастасова е докторант на самостоятелна подготовка към Катедрата по германистика и романистика на Югозападния университет в периода от ноември, 2014 до ноември, 2017 г. (Заповед № 3356 / 18.11. 2014 г. на ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“). В този период тя е взела участие в работата на една международна конференция, на която изнася доклад, свързан с темата на дисертационния труд, и има 3 публикации в научни издания, една от които е в чужбина. В тях е отразена съществена част от дисертационното изследване.

В периода на докторантурата си Мария Анастасова води семинарни занятия по английски език на студенти от Филологическия факултет, както и на служители и преподаватели от ЮЗУ. Необходимо е да се подчертае, че аудиторната заетост на Мария Анастасова е повече от висока; тя има реноме на един от най-добрите преподаватели по английски език в Югозападния университет. Отбелязвам това, за да подчертая, че предложеният за защита повече от 300-страничен труд е писан в условията на активна преподавателска работа.

Дисертацията „Съспенсът в два романа на Стивън Кинг и техните филмови адаптации“ е с общ обем от 335 страници и се състои от увод, основна част, състояща се от пет основни глави, заключение, четири приложения и библиография. Работата проследява начините за постигане на съспенс в двата романа, а после и в техните филмови екранизации, като систематизира видовете съспенс мотиви и анализира наративните техники.

Мария Анастасова избра да разработи интердисциплинарна тема, тема на границата между литературата и киното. По тази причина в процеса на писане тя се изправи пред доста трудности. Може би основната бе, че никой от колегията във Филологическия факултет, в това число и аз, няма компетентности едновременно върху проблемите на наратологията, филмовата адаптация, монтажа в киното, композиция на кадъра и т.н. В този смисъл текстът демонстрира самостоятелност, както и много добра способност за ориентиране в проблематиката, което чисто формално погледнато, се вижда от използваната библиография, в която има заглавия от много и различни области на хуманитаристиката. Мария Анастасова има добрата способност да издирва текстове, въз основа на които да изгради и защити своите научни хипотези. Да отбележа също и актуалността на ползваната литература: има издания, излезли през 2014 г. При това цитирането не е във функцията на аксесоар, който разкроява дисертацията. Мария Анастасова наистина е вплела в своя текст съвременни концепции, засягащи темата за съспенса в литературата и в киното.

Освен че осмисли широк спектър от научни текстове, в процеса на работата върху дисертацията Мария Анастасова осъществи срещи с колеги от различни специалности, като трябва да се подчертае, че тя успя да изгради и защити своята теза, да чуе и да не се загуби сред множеството предлагани съвети и концепции.

Когато се връщам в процеса на създаване на тази дисертация, си давам сметка, че една от основните задачи бе да се ограничи обема ѝ. Мария Анастасова пишеше много, очевидно увлечена от своя изследователски хъс. Искам да заявя, че тази дисертация можеше да е с около стотина страници по-обемна, като това в никакъв случай не би било празно (или повтарящо) се говорене. Радвам се, че тя се съгласи да ограничи описанието на теоретичната база почти до излагането на опорните постулати – в наратологията, в композицията на кадъра, в монтажа, в начините на постигане на съспенс от психологическа гледна точка. Мотивите да настоявам да се съкрати обема бяха чисто практически – жанрът „дисертация“ не предполага обем от 400 – 500 страници.

Разглеждайки начините за постигане на съспенс в романи на Стивън Кинг и техни филмови адаптации, Мария Анастасова изгради модел, който би бил приложим в изследвания в няколко области: литература, кино и отношенията помежду им; психология, терапия чрез литературни или визуални образи. Моделът е защитен убедително чрез детайлни анализи на литературни текстове, на тяхната адаптация на езика на киното, чрез анализ на композицията на кадъра, чрез наблюдения върху техниката на монтажа в киното и т.н. Намерено е обединителното ядро: систематизирането на съспенс мотивите в романите в три групи: постоянно развиващи се съспенс мотиви, кулминационни съспенс епизоди и мини съспенс епизоди. Въз основа на тази систематизация дисертацията изгражда една своеобразна матрица и проверява как тя работи в романите на Кинг и в техните филмови адаптации.

За автореферата следва да се каже, че той адекватно представя духа и смисъла на дисертацията и да се добави, че като цяло успешно се е справил с превода на специфичната терминология.

Заключение: Искам да подчертая, че Мария Анастасова представя много добре мотивирано, структурирано, а и написано изследване за съспенс в киното и литературата, базирано на анализа на два романа на Стивън Кинг и техните филмови адаптации. Доколкото ми е известно, то няма аналози в българската научна мисъл, а ако има в световната, те едва ли са много.

Изследването демонстрира зрялост и умение за анализ на литературни и на визуални образи, способност за ориентация в огромен библиографски корпус.

В този смисъл, отчитайки приносите на дисертационния труд, както и цялостната научна и преподавателска дейност, предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждане на Мария Димитрова Анастасова на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 2.1. Филология, Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия (Американска литература).

14. февруари 2016 г.

Благоевград

Член на журито:

(проф. д-р Силиян Стоянов)